

Appendix

The Old Avestan Texts

I give here an edition of the texts, articulated for reading and with a critical apparatus. Information about manuscripts and readings is drawn from the materials in Geldner's edition for the verse texts and from Narten's for the *Yasna Haptaŋhāiti*. I have eliminated the mass of merely orthographical variants and added notice of the most significant modern emendations known to me. From the large number of manuscripts reported by Geldner and Narten I have selected eight as being sufficient to represent the tradition; the best readings transmitted are normally to be found among them. They fall neatly into four families, as follows (Geldner's sigla in square brackets):

- m manuscripts copied by Mitrō-Āpān in 1323, namely:
  - A [J2] = Oxon. Bodl. Ms. Zend c. 1
  - B [K5]
- h lost manuscript copied by Hōshāng i Sīyāvakhsh c. 1478, represented by:
  - C [Mf1], copied in 1741
  - D [Pt4], copied in 1780
- s manuscripts of the Indian Yasna Sade, notably:
  - E [H1], not dated
  - F [J6], 16th–17th century
- v manuscripts of the Persian Vendidad Sade, notably:
  - G [Mf2], copied in 1618
  - H [Jp1], copied in 1638

I use the siglum ω for the consensus of the manuscripts, and *dett.* (*deteriores*) for unspecified manuscripts not included in the above selection. A^a and A^c mean A before or after correction.

A. The Verse Texts

Yasna 27

- 13 yaθā ahū vairiio, aθā ratuš ašātcīꞥ hacā
vaꞥhēuš dazdā manaꞥhō šiiiaoθnanam aꞥhēuš Mazdāi
xšaθrəmca Ahurāiia, yim drigubiiō dadaꞥ vāstārem.

- 14 ašəm vohū, vahištəm astī:
uštā astī, uštā ahmāi,
hiiat̄ ašāi vahištāi ašəm.

Yasna 28

- 1 ahiiā yāsā nəmanḡhā ustāna.zastō rafəδrahiīā,
Mainiiəuš, Mazdā, paouruuīm Spəntahiiā Ašā, vīspəṅg, šīiaoθnā,
Varḡhəuš xratūm Mananḡhō yā xšnəuuīšā gəušcā uruuānəm,
- 2 yē vā, Mazdā Ahurā, pairī.jasāi vohū mananḡhā,
maibiiō dāuuōi ahuuā, astuuatascā hiiat̄cā mananḡhō,
āiiaptā ašāt̄ hacā, yāiš rapəṅtō daidīt̄ xʷāθrē;
- 3 yē vā Ašā ufiīānī Manascā Vohū apaouruuīm
Mazdəmčā Ahurəm, yaēibiiō xšaθrəmčā aγzaonuuamnəm
varədaitī Ārmaitiḡ: ā mōi rafəδrāi zauuəṅg jasatā.
- 4 yē uruuānəm mēn gairē vohū dadē haθrā mananḡhā,
ašīšcā šīiaoθnanəm vīduš Mazdā Ahurahiiā,
yauuaṅ isāi tauuācā, auuaṅ xsāi aēšē Ašahiiā.
- 5 Ašā, kaṅ θβā darəsānī, manascā vohū vaədəmnō
gātūmčā Ahurāi¹ səuuīštāi sraošəm Mazdāi?
anā maθrā mazištəm vāurōimaidī krafstrā hizuuā.
- 6 Vohū gaidī Mananḡhā, dāidī Ašā dā darəgāiiū
erəšuuāiš tū uxδāiš, Mazdā, Zaraθuštrāi aojəṅghuuat̄ rafəno
ahmaibiiācā, Ahurā, yā daibišuuatō duuaēšā tauruuāiiāmā.
- 7 dāidī, Ašā, təm ašīm, varḡhəuš āiiaptā mananḡhō;
dāidī tū, Ārmaitē, Vištāspāi ištəm maibiiācā;
dās.tū, Mazdā, xšaiiācā, yā vō maθrā srəuuīmā rādā.
- 8 vahištəm θβā, vahištā, yēm Ašā vahištā hazaošəm
Ahurəm, yāsā vāunuš narōi Frašaoštrāi maibiiācā
yaēibiiascā iṅ rāṅhanḡhōi vīspāi yauuē varḡhəuš mananḡhō.
- 9 anāiš vā nōiṅ, Ahurā [Mazdā],² Ašəmčā yānāiš zaranaēmā
Manascā hiiat̄ vahištəm, yōi vō yōiθəmā dasəmə stūtəm:
yūžəm zəuuīštiiāṅhō; išo xšaθrəmčā sauuanḡham.
- 10 at̄ yəṅg ašāat̄cā vōistā varḡhəušcā dāθəṅg mananḡhō
erəθβəṅg, Mazdā Ahurā, aēibiiō pərənā āpanāiš kāməm;
at̄ vō [xšmaibiiā]³ asūnā vaedā xʷaraiθiiā vaiṅtīiā srauuā.

1 ahurāiiā Gippert

2 [ ] Andreas–Wackernagel

3 [ ] Wackernagel

- 11 yē āiš ašəm ni.pąjhē manascā vohū yauuaētāitē,
tuuōm, Mazdā Ahurā, frō mā sīšā ũβahmāt vaocaųhē
mainiūš hacā ũβā ēāųhā, yāiš ā aųhuš paouruiō bauuaų.

Yasna 29

- 1 xšmaibiiā gōuš uruuā gərəždā: “kahmāi mā ũβarōždūm? kē mā tašaų?
ā mā aēšəmō hazascā rēmō [ā] hišāiiā dərəš[cā]⁴ tēuuišcā.
nōių mōi vāstā xšmaų aniiō; aųā [mōi]⁵ saštā vohū vāstriiā.”
- 2 adā tašā gōuš pərəsaų Ašəm: “kaųā tōi gauuōi ratuš,
hiių hīm dātā xšaiianųtō? hadā vāstrā gaodāiiō ũβaxšō:
kēm hōi uštā ahurəm, yē drəguuōdēbīš aēšēmēm vādāiiōių?”
- 3 ahmāi Ašā, nōių sarəjā, aduuāēšō gauuōi, paitī.mrauuaų:
“auuaēšəm nōių vīduiiē; yā šauuaitē ādrəųg ərəšuuųųhō,
hātəm huuō aojištō, yahmāi zauuųųg jimā kərədušā,
- 4 “Mazdā, sax^vārē mairištō, yā zī vāuuərəzōi pairī.ciųių
daēuuāišcā mašiiāišcā, yācā varəšaitē aipi.ciųių.
huuō vīcirō ahurō: aųā [nē]⁶ aųhaų, yaųā huuō vasatų.”
- 5 aų vā ustānāiš ā huuā⁷ zastāiš frīnəmnā Ahurāiiā,
mē uruuā gōušcā aziiā, hiių Mazdəm duuaidī frasābiiō:
“nōių ərəžəjiōi frajiiāitiš, nōių fšuiienųtē drəguuasū pairi?”
- 6 atē⁸ vaocaų Ahurō Mazdā vīduuā vafuš viianāiiā:
“nōių aēuuā ahū vistō naēdā ratuš aųaųcų hacā;
aų zī ũβā fšuiianųtaēcā vāstriiāicā ũβōrəštā tatašā.”
- 7 tēm āzūtoiš Ahurō maųųrəm tašaų Ašā hazaošō
Mazdā gauuōi xšuuīdəmcā; huuō urušaēibiiō spəųtō sāsnaiiā.
kas.tē vohū manųhā yē ī dāiiāų ēāuuā marətaēibiiō?
- 8 “aēm mōi idā vistō, yē nē aēuuō sāsna gūšatā,
Zaraųųstrō Spitāmō: huuō nē mazdā⁹ vaštī Ašāicā
carəkərəųrā srauuaieiųhē, hiių hōi hudəməm diiāi vaxədrahiiā.”
- 9 aųcā gōuš uruuā raostā, “yē anaēšəm xšənmənē rādəm,
vācəm nərəš asūrahiiā, yēm ā vasəmi īšā.xšaųrīm.¹⁰
kadā yauuā huuō aųhaų, yē hōi dadaų zastauuaų auuō?

4 [ ] *Andreas–Wackernagel*

5 [ ] *Andreas–Wackernagel*: aų mōi *Bartholomae*

6 [ ] *Andreas–Wackernagel*

7 *Kellens–Pirart*: ahuuā *D s v*: ahuuā *m C*

8 *Insler*: aų ē *ferē ω*

9 *dett.*: mazdā *ω*

10 *h F G*: xšaųrəm *m E*

- 10 “yūžəm aēibiiō, Ahurā, aogō dātā ašā xšaθrəmcā
 auuəʔ vohū manəḡhā, yā hušəitiš rāməmcā dāt:
 azəmcīṭ ahiia, Mazdā, θβəḡm mēḡhī paouruuim vaēdəm.”
- 11 kudā ašəm vohucā manō xšaθrəmcā? aṭ məm ašā¹¹
 yūžəm, Mazdā, frāxšnənē mazōi magāiiā paiti.zānatā.
 Ahurā, nū nā auuarə, əhmā rātōiš yūšmāuuatəm.

Yasna 30

- 1 aṭ tā vaxšiiā, išəntō, yā mazdāθā hiiatcīṭ vīdušē,
 staotācā Ahurāi¹² yesniiācā Vəḡhəuš Manəḡhō
 huməzdrā Ašāiiecā, yā raocəbīš darəsata uruuāzā.
- 2 sraotā gəušāiš vahištā, ā vaēnatā sūcā manəḡhā
 ā varənā vīciθahiiā narəm narəm xʰaxiiāi tanuiiē
 parā mazə yəḡhō, ahmāi [nə]¹³ sazdiiai baodaṭō paiti.
- 3 aṭ tā mainiiū, paouruiiē yā yəmā xʰafənā asruuātəm,
 manahi[cā]¹⁴ vacahicā šiiəθanōi hī, vahiiō akəmcā;
 āscā hudāḡhō ərəš vī.šiiātā, nōiṭ duždāḡhō.
- 4 aṭcā hiiat tā hēm mainiiū jasaētəm paouruuim, dazdē
 gaēmcā ajiiaitīmcā, yaθā[cā]¹⁵ aḡhaṭ apəməm aḡhuš:
 acištō drəguuatəm, aṭ ašəunē vahištəm manō.
- 5 aiiā mainiuuā varətā yə drəguuā acištā vərəziiō,
 ašəm mainiiuš spəništō, yə xraoždīštəḡ asənō vastē,
 yaēcā xšnaošən Ahurəm haiθiiāiš šiiəθnāiš fraorəṭ Mazdəm.
- 6 aiiā nōiṭ ərəš vī.šiiātā daēuuācinā, hiiat iš ā dəbaomā
 pərəsəmnəḡ¹⁶ upā jasaṭ, hiiat vərənātā acištəm manō,
 aṭ aēšəməm həḡ.duuārəṭtā, yā bənaiiən ahūm marətānō.
- 7 ahmāicā xšaθrā jasaṭ manəḡhā vohū ašācā,
 aṭ kəhrpəm utaiiūitiš dadāt, ārmaitiš aḡnmā;
 aēšəḡm tōi ā aḡhaṭ yaθā [aiiaḡhā]¹⁷ adānāiš paouruiiō.

11 *Lommel*: mā mašā ω

12 *ahurāiiā Gippert*: ahurahiiā *Lommel*

13 [] *Kuiper*

14 [] *Bartholomae*

15 [] *Andreas–Wackernagel*

16 *Kellens–Pirart*: pərəsmanəḡ *fere* ω

17 [] *Kuiper*

- 8 aṭcā yadā aēšam kaēnā jamaitī aēnaḥam,
aṭ, Mazdā, taibiiō xšaṭrēm vohū manahā vōiuuīdāitē¹⁸
aēibiiō sastē, Ahurā, yōi Ašai dadən¹⁹ zastaiiō Drujəm.
- 9 aṭcā tōi vaēm xiiāmā yōi īm frašēm kərənāun ahūm,
Mazdāscā Ahurāḥhō ā.mōiiastrā.baranā Ašācā,
hiiat haṭrā manā buuaṭ yaṭrā cistiš aḥaṭ²⁰ maēṭā.
- 10 adā zī auuā Drūjō [auuō] buuaitī skəṇdō spaiiaṭrahiā,
aṭ āsištā yaojaṇtē ā hušitōiš Vaḥhōuš Manahhō
Mazdā Ašaxiiācā, yōi zazəṇtī vaḥhāu srauuaḥī.
- 11 hiiat tā uruuātā sašāṭā²¹ yā Mazdā dadāt, mašiiāḥhō,
xʷiticā ēnəitī, hiiatcā darəgēm drəguuōdēbiiō rašō
sauuacā ašauuabiiō, aṭ aipī tāiš aḥhaitī uštā.

Yasna 31

- 1 tā vō uruuātā marəṇtō aguštā vacā səṅghāmahī
aēibiiō yōi uruuātāiš Drūjō Ašahiiā gaēṭā vī.mərəṇcaitē,
aṭcīt aēibiiō vahištā yōi zrazdā aḥhən Mazdāi.
- 2 yezī āiš nōiṭ uruuānē aduuā²² aibī.dərəštā vaxiiā,
aṭ vā vīspəṅg ā <a>iioi,²³ yaṭā ratūm Ahurō vaēdā
Mazdā aiiā ašaiiā, yā ašat hacā juuāmahī.
- 3 yaḥm dā mainiiū āṭrācā ašācā cōiš rānōibiiā xšnūtēm,
hiiat uruuātəm cazdōḥhuuadēbiiō, taṭ nō, Mazdā, vīduuanōi vaocā
hizuuā ṭbahiiā ḥhō, yā juuaṇtō vīspəṅg vāuraiiā.
- 4 yadā Ašəm zəuuīm aḥhən Mazdāscā Ahurāḥhō
Ašicā Ārmaitī, vahištā išasā manahā
maibiiō xšaṭrēm aojōḥhuuaṭ, yehiiā vərədā vanaēmā Drujəm.
- 5 taṭ mōi vī.cidiiāi vaocā, hiiat mōi ašā dātā vahiiō,
vīduiē vohū manahhā mēṇcā daidiiāi, yehiiā mā ərəšiš,
tācīt, Mazdā Ahurā, yā nōiṭ vā aḥaṭ aḥhaitī vā.
- 6 “ahmāi aḥaṭ vahištəm, yē mōi vīduuā vaocāt haiṭīm,
maṭrēm yim hauruuatātō ašahiiā amərə<ta>tātascā.²⁴
Mazdāi auuaṭ xšaṭrēm, hiiat hōi vohū vaxšaṭ manahhā.”

18 *m*: -tī h s v

19 *dən* *Andreas–Wackernagel*

20 aḥhaitī?

21 *West*: sašāṭā ω

22 *det.*, *Insler*: aduuā ω

23 < > *Meillet*

24 < > *Monna*

- 7 yas.tā maṇtā paouruiiō raocēbīš rōiθβēn x^vāθrā,
 huuō xraθβā dāmiš ašəm, yā dāraiaṭ vahištəm manō;
 tā, Mazdā, mainiiū uxšiiō, yē ā nūrēmciṭ, Ahurā, hāmō.²⁵
- 8 aṭ θβā mēṅhī paouruuīm, Mazdā, yazūm stōi manaṅhā,
 vaṅhēuš ptarēm manaṅhō, hiiṭ θβā hēm cašmainī [hēṅ]grabəm,
 haiθīm²⁶ ašahiiā dāmīm, aṅhēuš ahurəm šiiāoθanaēšū.
- 9 θβōi as ārmaitiš, θβē ā gēuš tašā as xratuš
 mainiiōuš,²⁷ Mazdā Ahurā, hiiṭ axiiāi dadā paṭṭam
 vāstriiṭ vā ā itē yē vā nōiṭ aṅhaṭ²⁸ vāstriiō.
- 10 aṭ hī aiiā fra.uarētā vāstrīm axiiāi fšuiiaṅtəm
 ahurəm ašauuanəm, vaṅhēuš fšēṅhīm manaṅhō;
 nōiṭ, Mazdā, auuāstriiō dauuāscinā humərətōiš baxštā.
- 11 hiiṭ nē, Mazdā, paouruuīm gaēθāscā tašō daēnāscā
 θβā manaṅhā xratūšcā, hiiṭ astuuāṅtəm dadā uštanəm,
 hiiṭ šiiāoθnācā sēṅghāscā, yaθrā varēnōṅg vasā dāiiētē,
- 12 aθrā vācəm baraitī miθah.uuacā vā ərəš.uuacā vā,
 vīduuā vā əuuīduuā vā, ahiiā zərədācā manaṅhācā;
 ānuš.haxš Ārmaitiš mainiiū pərəsaitē, yaθrā maēθā.
- 13 yā frasā āuuīšiiā, yā vā, Mazdā, pərəsaētē taiiā,
 yē vā kasēuš aēnaṅhō ā mazištəm [a]yamaitē bījəm,
 tā cašmōṅg θβisrā hārō aibī ašā [aibī] vaēnahī vīspā.
- 14 tā θβā pərəsā, Ahurā, yā zī ā <aē>iti²⁹ jēṅghaticā,
 yā išudō dadēṅtē dāθranəm hacā ašāunō
 yāscā Mazdā drəguuōdēbiiō – yaθā tā aṅhən hēṅkərētā hiiṭ.
- 15 pərəsā auuṭ, yā maēniš,³⁰ yē drəguuāitē xšāθrəm hunaitī
 duššiiāoθanāi, Ahurā, yē nōiṭ jiiōtūm hanarē vīnastī
 vāstriehiiā aēnaṅhō pasēuš vīrāṭcā adrujiiāntō.
- 16 pərəsā auuṭ, yaθā huuō yē hudānuš dēmanahiiā xšāθrəm
 šōiθrahiiā vā daxiiōuš vā ašā fradaθāiiā spərəzata³¹
 θβāuuāš, Mazdā Ahurā – yadā huuō aṅhaṭ yā.šiiāoθnāscā.

25 yē [ā] Roth hāmō C v: haomō m D s

26 hiθṭam Kellens–Pirart; praestat hiθāum

27 B: ma(i)niūš s, -uš A h v

28 aṅhaitī?

29 < > Bartholomae

30 h v: mainiš m s

31 Insler: fradaθāi asp- ω

- 17 katārēm ašauuā vā drəguuā vā vərənauuaitē maziiō?
vīduuā vīdušē mraotū, mā əuuīduuā aipī dēbāuuaiiaṭ.
zdī nē, Mazdā Ahurā, vaṅhəuš fradaxštā manəṅhō.
- 18 mā.ciš aṭ vē drəguuatō maṭṭrəscā gūštā sāsnaścā,
ā zī dēmānəm vīsəm vā šōiṭrəm vā daxiiūm vā [ā]dāṭ
dušitācā marəkaēcā; aṭā iš sāzdūm snaiṭišā.
- 19 gūštā yē maṅtā ašəm ahūm.biš vīduuā, Ahurā,
əwəž.uxδāi vacaṅṅəm xšaiiamnō hizuuō vasō
ṭβā āṭrā suxrā, Mazdā, vaṅhāu vīdātā rənaiiā.
- 20 yē aiiāṭ³² ašauuanəm, diuuamnəm hōi aparəm xšaiiō;
darəgēm āiiū təmaṅṅhō, dušx^varəṭṭēm, auuaētās vacō,
tēm vā ahūm, drəguuaṅtō, šiiəṭanāiš x^vāiš daēnā naēšaṭ.
- 21 Mazdā dadāṭ³³ Ahurō hauruuātō amərə<ta>tātasca³⁴
būrōiš ā ašaxiiācā x^vəpaiṭiiāṭ xšəṭrahiā sarō<i>³⁵
vaṅhəuš vazduarē manəṅṅhō, yē hōi mainiiū šiiəṭnāišcā uruuāṭṭō.
- 22 ciṭrā ī hudāṅṅhē, yaṭəṇā vaēdəmnaī manəṅṅhā;
vōhū huuō xšəṭrā ašəm vacaṅṅhā šiiəṭanācā haptī.
huuō tōi, Mazdā Ahurā, vāzištō aṅṅhaitī astiš.

Yasna 32

- 1 axiiācā x^vaētūš yāsaṭ, ahiiā vərəzənəm maṭ airiiamnā,
ahiiā daēuuā mahmī manōi,³⁶ Ahurahiā uruuāzəmā Mazdā:
“ṭβōi dūtāṅṅhō aṅṅhāmā, təṅṅ daraiiō³⁷ yōi vā daibišəṅṅṭi”:
- 2 aēibiiō Mazdā Ahurō sārəmnō Vohū Manəṅṅhā
xšəṭrāṭ hacā paitī.mraot, Ašā huš.haxā x^vənuuātā,
“spəṅṅṭəm vē ərmaitim vaṅṅhīm varəmaidī; hā nē aṅṅṅṅṭ.”
- 3 aṭ yūš daēuuā vīspāṅṅhō Akāṭ Manəṅṅhō stā ciṭrəm,
yascā vā maš yazaitē, Drūjascā Pairimatōišcā;
šiiəoməṅ aipī daibitānā, yāiš asrūdūm³⁸ būmiiā haptaiṭē,
- 4 yāṭ yūš tā fra.mīmaṭṭā, yā mašiiā acištā daṅṅtō
vaxšəṅṅtē daēuuō.zuštā, vaṅhəuš siždiiamnā manəṅṅhō,
Mazdā Ahurahiā xratəuš nasiiaṅtō Ašāaṭcā.

32 āiiāṭ m h v: dāiiāṭ s

33 dadāṭ A^a B^a s G

34 < > Andreas–Wackernagel

35 < > West

36 mnōi Andreas–Wackernagel

37 Humbach: dāraiiō ω

38 vel ā srūdūm

- 5 tā dōbēnaotā mašīm hujiiātōiš amərə<ta>tātascā,³⁹
 hiiat̥ vā akā manajhā yōṅg daēuuōṅg akascā mainiiuš,
 akā šiiāoθnēm vacajhā yā fra.cinas drəguuaṅtēm xšaiiō.
- 6 pourū aēnā ēnāxštā yāiš srauuahiieitī, yezi tāiš aθā,
 hātā.marānē Ahurā, vahištā vōistā manajhā;
 θβahmī vō,⁴⁰ Mazdā, xšaθrōi Ašāiiecā⁴¹ sōṅghō vī.dām.
- 7 aēšqam aēnaṅham naē.cit̥ vīduuā aojōi hādrōiiā,
 yā jōiiā sōṅghaitē,⁴² yāiš srāuuī xʷaēnā aiiāṅhā,
 yaēšqam tū, Ahurā, irixtēm, Mazdā, vaēdištō ahī.
- 8 aēšqam aēnaṅham Vīuuāṅhušō srāuuī Yimascit̥,
 yō mašiiōṅg cixšnušō ahmākōṅg gōuš⁴³ bagā xʷārəmnō.
 aēšqamcīt̥ ā ahmī θβahmī, Mazdā, vīciθōi aipī.
- 9 dušsastiš srauuā mōrəṅdaṭ, huō jiiātēuš sōṅghanāiš xratūm;⁴⁴
 apō mā ištīm [apa]yaṅtā bərəxθqam hāitīm Vaṅhōuš Manajhō.
 tā uxθā mainiiōuš mahiiā, Mazdā, Ašāicā yušmaibiiā⁴⁵ gərəzē.
- 10 huō mā nā srauuā mōrəṅdaṭ, yō acištəm vaēnaṅhē aogədā
 gqam ašibiiā huuarēcā, yascā dāθōṅg drəguuatō dadat̥,
 yascā vāstrā vī.uuāpaṭ, yascā vadarē vōiždaṭ ašāunē.
- 11 taēcīt̥ mā mōrəṅdēn jiiōtūm, yōi drəguuaṅtō⁴⁶ mazbiš cikōitərəš
 aṅʰhišcā aṅhauuascā apaieitī raēxənaṅhō vaēdēm,
 yōi vahištāṭ ašāunō, Mazdā, rārēšiiāṅ manajhō.
- 12 yā rāṅhāiēn srauuāṅhā vahištāṭ šiiāoθanāṭ marētānō,
 aēibiiō Mazdā akā mraoṭ, yōi gōuš mōrəṅdēn uruuāxš.uxtī jiiōtūm,
 yāiš grēhmā ašāṭ varētā Karpā xšaθrəmcā išanqam Drujəm:
- 13 yā⁴⁷ xšaθrā grēhmō hišasaṭ Acistahiiā dēmānē Manajhō,
 aṅhōuš marəxtārō ahiiā, yaēcā, Mazdā, jīgərəzaṭ kāmē
 θβahiiā maθrānō dūtīm, yō iš pāṭ darəsāṭ Ašahiiā.
- 14 ahiiā grēhmō ā.hōiθōi nī Kāuuaiiascīt̥ xratūš [nī] dadat̥
 varēcāhīcā fraidiuuā, hiiat̥ vīsēṅtā drəguuaṅtēm auuō,
 hiiat̥cā gāuš jaidiiāi mraoi, yō dūraošəm saocaiiaṭ †auuō.⁴⁸

---

39 < > *Monna*

40 *vī m*

41 *Kellens–Pirart: ašāēcā m h: ašāicā s v*

42 *sōṅghaitī s*

43 *Andreas–Wackernagel: gāuš ω*

44 *m h v: xratū s*

45 *xšmaibiiā Kellens*

46 *D s H: drəguuatō m C*

47 *yāiš B*

- 15 anāiš ā vī.nōnāsā yā Karəpōtāscā Kəuuītāscā.
 auuāiš aibī⁴⁹ yəṅṅ daiṅtī, nōiṭ jiiātəuš xšaiamnəṅṅ vasō,
 tōi ābiā bairiāṅtē Vaṅhəuš ā dəmānē Manaṅhō.
- 16 haməm taṭ vahištācīṭ, yə ušuruiē siiascīṭ dahmahiiā
 xšaiias, Mazdā Ahurā, yehiiā mā aiṭiścīṭ duuaēṭā.
 hiiat aēnaṅhē drəguuatō, əəānū išiiəṅṅ †aṅhahiā.⁵⁰

Yasna 33

- 1 yaṭā āiš, iṭā varəšaitē, yā dātā aṅhəuš paouruiiehiiā
 ratuš,⁵¹ šiiəoṭnā razīštā drəguuataēcā hiiatcā ašāunē
 yəxiācā hēm.iiāsaitē miṭahiiā yācā hōi ārəzuuā.
- 2 aṭ yə akəm drəguuāitē vacaṅhā vā aṭ vā manaṅhā
 zastōibiiā vā varəšaitī, vaṅhāu vā cōiṭaitē astīm,
 tōi vārāi⁵² rādəṅtī, Ahurahiiā zaošē Mazdā.
- 3 yə ašāunē vahištō xʷaētū vā aṭ vā vərəzəniio
 airiāmnā vā, Ahurā, vīdąs vā ṭβaxšaṅhā gauuōi,
 aṭ huuō Ašahiiā aṅhaṭ Vaṅhəušcā vāstrē Manaṅhō.
- 4 yə ṭβaṭ, Mazdā, asruštīm akəmcā manō yazāi apā
 xʷaētəušcā tarəməitīm vərəzənaṅxiācā nazdištəm Drujəm
 airiāmnascā nadəṅtō gəušcā vāstrāṭ acištəm maṅtūm,
- 5 yas.tē vīspə.mazištəm sraošəm zbaiā auuaṅhānē
 apānō darəgō.jiiāitīm ā xšaṭrəm vaṅhəuš manaṅhō,
 ašāṭ ā ərəzūš paṭō, yaēšū Mazdā Ahurō šaēitī,
- 6 yə zaotā ašā ərəzūš, huuō mainiiəuš ā vahištāṭ kaiiā
 ahmāṭ, auuā manaṅhā yā vərəziieidiiāi maṅtā vāstriā,
 tā tōi iziā, Ahurā Mazdā, darštōišcā hēm.parštōišcā.
- 7 ā mā [ā]idūm, vahištā, ā xʷaiṭiiācā, Mazdā, darəšaṭcā
 ašā vohū manaṅhā, yā sruiē parə magāunō;
 āuuiš nā aṅtarə həṅtū nəmaxʷaitiš ciṭrā rātaiio.
- 8 frō mōi [fra]uuōizdūm arəṭā tā, yā vohū šiiuuāi manaṅhā,
 yasnəm, Mazdā, xšmāuuatō, aṭ vā⁵³ ašā staomiiā vacā.
 dātā və amərətāscā utaiiūitī hauruuātās draonō.

48 *ex versu priore male repetitum: fort. haoməm*

49 *m h: aipī s v*

50 *fort. aṅhahi(a)ā*

51 *ratuš A s: ratuš B h v*

52 *vārāiā Bartholomae*

53 *F v: vā m h E*

- 9 aṭ tōi, Mazdā, tēm mainiiūm ašā uxšaiiaṇtəm⁵⁴ sarēidiiaiiā
x^vāθrā maēθā maiiā vahištā barētū manajhā:
aiiā ārōi hākurenəm, yaiiā haciṇtē uruuānō.
- 10 vīspās tā⁵⁵ hujītaiiō yā zī aṇharē yāscā hēṇtī
yāscā, Mazdā, bauuaiṇtī, θβahmī hiš zaošē ā.baxšōhuuā;
vohū uxšiiā manajhā xšaθrā ašācā uštā tanūm.
- 11 yē səuuištō ahurō Mazdāscā, Ārmaitišcā
Ašəmcā frādaṭ.gaēθəm Manascā Vohū Xšaθrəmcā,
sraotā mōi, mərəždātā mōi ādāi kahiiāciṭ⁵⁶ paitī.
- 12 us mōi [uz]ārəšuuā, Ahurā, ārmaitī təuuišim dasuuā,
spəništā mainiiū, Mazdā, vaṇhuiiā zauuō ādā,
ašā hazō əmauuat, vohū manajhā fsəratūm.
- 13 rafəθrāi, vouru.cašānē, dōišī mōi yā vē ā bifrā,⁵⁷
tā xšaθrahiā, Ahurā, yā vaṇhəuš ašiš manajhō;
frō, spəntā Ārmaitē, ašā daēnā [fra]daxšaiiā.
- 14 aṭ rāṭəm Zaraθuštrō tanuuasciṭ x^vaxiiā uštanəm
dadāitī, pauraatātəm manajhascā vaṇhəuš Mazdāi
šiiəoθnahiiā Ašāiiācā uxθaxiiācā, sraošəm xšaθrəmcā.

Yasna 34

- 1 yā šiiəoθnā, yā vacaṇhā, yā yasnā amərotātātəm
ašəmcā taibiiō dāṇhā, Mazdā, xšaθrəmcā hauruuātātō,
aēšəm tōi, Ahurā, əhmā pourutəmāiš dastē.
- 2 aṭcā ī tōi manajhā mainiiəuścā vaṇhəuš vīspā dātā
spəntaxiiācā nərəš šiiəoθnā, yehiiā uruuā ašā hacaitē,
pairi.gaēθē xšməuuatō vahmē, Mazdā, garōbiš stūtəm.
- 3 aṭ tōi miiəzdəm, Ahurā, nəmanjā Ašāicā dāmā
gaēθā vīspā ā xšaθrōi, yā vohū θraoštā manajhā;
ārōi zī hudāṇhō vīspāiš, Mazdā, xšməuuasū sauuō.
- 4 aṭ tōi ātrəm, Ahurā, aojōṇhuanəṭəm ašā usəmahī
aš.īštīm əmauuəṇtəm stōi rapəntē ciθrā.auuəṇhəm,
aṭ, Mazdā, daiβišiiəṇtē zastā.īštāiš dərəštā.aēnaṇhəm.

54 *West*: ašəoxšaiiantā ω

55 *West*: vīspā stōi ω

56 *D E*: kahiiāciṭ *B F v*

57 *West*: abifrā ω

- 5 kaṭ vō xšaθrēm, kā īštiš šīiaoθnāi,⁵⁸ Mazdā, hīiaṭ ā vō ahmī,⁵⁹
ašā vohū manaṅhā θrāiioīdīiāi drīgūm yūšmākəm?
“parē vā vīspāiš [parē] vaoxmā daēuuāišcā xrafstrāiš mašīiāišcā.”
- 6 yezī aθā stā haiθīm, Mazdā Ašā Vohū Manaṅhā,
aṭ taṭ mōi daxštəm dātā ahīiā aṅhōuš vīspā maēθā,
yaθā vā yazəmnascā uruuāidīiā stauuas aīenī paitī.
- 7 kuθrā tōi arədrā, Mazdā, yōi vaṅhōuš vaēdēnā manaṅhō
səṅghūš raēxnā aspəṅcīt sādrcīt caxraīiō ušəurū?
naē.cīm tēm anīiēm yūšmaṭ vaēdā ašā; aθā nā θrāzdūm.
- 8 tāiš zī nā šīiaoθnāiš bīiaṅtī, yaēšū as pairī pourubīiō iθīiejō,
hīiaṭ aš.əojā nāidīiāṅhəm, θβahīiā, Mazdā, aštā uruuātahīiā;
yōi nōiṭ ašəm mainīiaṅtā, aēibīiō dūirē vohū as manō.
- 9 yōi spəṅtəm ārmaitīm θβahīiā, Mazdā, bəxəδəm vīdušō
duššīiaoθnā auua.zazaṭ vaṅhōuš əuuištī manaṅhō,
aēibīiō maš Ašā siiazdaṭ, yauuaṭ ahmaṭ⁶⁰ aurunā xrafstrā.
- 10 ahīiā vaṅhōuš manaṅhō šīiaoθnā vaocaṭ “gəxəbəm” huxratuš
spəṅtəm cā Ārmaitīm, dāmīm vīduuā hiθəm⁶¹ Ašahīiā,
tācā vīspā, Ahurā, θβahmī, Mazdā, xšaθrōi yā⁶² vōiiaθrā.
- 11 aṭ tōi ubē hauruuāscā x^varəθāiīā aməxətātāscā:
Vaṅhōuš xraθβā⁶³ Manaṅhō Ašā maṭ Ārmaitīš vaxšt
utaiiūtī təuuišī: tāiš ā, Mazdā, †vīduuaēšəm θβōi ahī†.⁶⁴
- 12 kaṭ tōi rāzarē, kaṭ vaši, kaṭ vā stūtō kaṭ vā yasnahīiā?
srūidīiāi, Mazdā, frā.uuaocā, yā vī.dāiīaṭ ašīš rāšnəm;
sīšā nā ašā paθō vaṅhōuš x^vaētəṅg manaṅhō:
- 13 tēm aduuānəm, Ahurā, yēm⁶⁵ mōi mraoš vaṅhōuš manaṅhō,
daēnā saošīiaṅtəm yā hū.kəxətā ašācīt⁶⁶ uruuāxšaṭ
hīiaṭ cəuuištā hudābīiō mīždəm, Mazdā, yehīiā tū daθrəm.
- 14 taṭ zī, Mazdā, vairīm astuuaitē uštānāi dātā
vaṅhōuš šīiaoθnā manaṅhō, yōi zī gəuš vəxəzənē aziīā:
xšmākəm hucistīm, Ahurā, xratəuš ašā frādō vəxəzənā.

58 *m h F*: -θnā *E*: -θnāiš *v*

59 *West*: yaθā vā hahmī *fere* ω (*ahmī F dett.*)

60 *ahmāt D*

61 *m C*: haiθəm *D s v*: haiθīiəm? *Geldner*

62 *West*: xšaθrōi ā *m h s*, xšaθrōiā *v*

63 *B*: xsaθrā *A h s v*

64 vīduuaēšəm *Insler*, θβōiīahī *Lommel*; *cf.* §300

65 *s v*: yē *m h*

66 *m D*: ašācīt *C s v*

- 15 Mazdā, aṭ mōi vahištā srauuāscā šiiāoθnācā vaocā,
tā tū vohū manajhā ašācā išudəm stūtō:
xšmākā xšaθrā, Ahurā, frašōm vasnā haiθiiōm dā ahūm.

Yasna 43

- 1 uštā ahmāi, yahmāi uštā kahmāicīṭ,
vasō.xšaiiṣ Mazdā dāiiāṭ Ahurō.
utaiiūitī təuuīši⁶⁷ gatōi vasmī,
ašōm dərəidiiāi: taṭ mōi dā, Ārmaitē,
rāiiō ašīš, vaṇhəuš gaēm manajhō.
- 2 aṭcā ahmāi vīspanaṃ vahištəm
xʷāθrōi ā nā xʷāθrəm daiditā,
θβā ciciθβā spəništā mainiiū, Mazdā,
yā dā ašā vaṇhəuš māiiā manajhō
vīspā aiiārē darəgō.jiiātōiš uruuādanhā.
- 3 aṭ huuō vaṇhəuš vahiiō nā aibī.jamiiāṭ,
yē nā ərəzūš sauuaṇhō paθō sīšōiṭ
ahiiā aṇhəuš astuuatō manajhascā,
haiθiiōṅg āstīš, yōṅg ā.šāēitī Ahurō,
arədrō θβāuuṣ huzəṇtuš spəṇtō, Mazdā.
- 4 aṭ θβā məṅghāi taxməmcā spəṇtəm, Mazdā,
hiiāṭ tā zastā, yā⁶⁸ tū hafsi auuā
yā dā ašīš drəguuaitē ašāunaēcā
θβahiiā garəmə āθrō ašā.aojanhō,
hiiāṭ mōi vaṇhəuš hazē jimaṭ manajhō.
- 5 spəṇtəm aṭ θβā, Mazdā, məṅhī, Ahurā,
hiiāṭ θβā aṇhəuš zaθōi darəsəm paouruuim,
hiiāṭ dā šiiāoθnā miždauuṣ yācā uxδā,
akəm akāi, vaṇhīm ašim vaṇhaouē
θβā hunarā dāmōiš uruuāēsē apēmē.
- 6 yahmī spəṇtā θβā mainiiū uruuāēsē jasō
mazdā⁶⁹ xšaθrā, ahmī vohū manajhā,
yehiiā šiiāoθnāiš gaēθā ašā frādəṇtē,
aēibiiō ratūš səṅghaitī Ārmaitiš
θβahiiā xratəuš, yēm naē.ciš dābaiieitī.
- 7 spəṇtəm aṭ θβā, Mazdā, məṅhī, Ahurā,
hiiāṭ mā vohū pairī.jasaṭ manajhā

67 təuuīši s: -šim m h v

68 fort. yā <ā>, cf. §300

69 A h: mazdā B s v

- pərəsaṭcā mā, “ciš ahī? kahiiā ahī?
kaṭā aiiarē daxšārā⁷⁰ frasaiiāi⁷¹ dišā
aibi ṽβāhū gaēṽāhū tanušicā?”⁷²
- 8 aṭ hōi aoji “Zaraṭuštrō” paouruuīm;
“haiṭiio duuaēšā hiiat isōiiā drəguuāitē,
aṭ ašāunē rafənō xiiēm ajojŋhuuat,
hiiat ā būštīš vasas.xšaṭrahiiā diiā
yauuat ā ṽβā, Mazdā, staomī ufiiācā.”
- 9 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā:
ahiiā frasēm “kahmāi vīuuīduiē vašī?”
adā⁷³ “ṽβahmāi āṽrē; rātəm nēmanjhō
ašahiiā mā, yauuat isāi, maniiāi.”
- 10 aṭ tū mōi dāiš ašəm, hiiat mā zaozaomī;
ārmaiti hacimnō iṭ ā <a>rəm;⁷⁴
pərəsācā nā, yā⁷⁵ tōi ōhmā parštā
(parštēm zī ṽβā yaṭonā taṭ ṭəmauuantəm),⁷⁶
hiiat ṽβā xšaiiqaš aēšəm⁷⁷ diiat əmauuantəm.
- 11 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā,
hiiat xšmā uxḍāiš didaijhe paouruuīm
(sādrā mōi šas mašiiāēšū zrazdāitiš)
taṭ vərəziieidiiāi, hiiat mōi mraotā vahištəm;
- 12 hiiatcā mōi mraoš “ašəm jasō” frāxšnənē,
aṭ tū mōi nōiṭ asruštā pairi.aoyžā,
uz.irəidiiāi parā hiiat mōi ā jimaṭ
Sraošō Aši mažā.raiiā hacimnō,
yā⁷⁸ vī ašīš rānōibiiā⁷⁹ sauuōi [vī]dāiiat.
- 13 spəntəm aṭ ṽβā, Mazdā, mēŋhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manajhā

---

70 daxšārē *Insler*

71 ferasiiāi *m*

72 tanušicā *Bartholomae: tanuuicā Insler*

73 adā *Insler*, adā *A: aṭ ā ceteri*

74 < > *Bartholomae*

75 *fort. yā <ā>, cf. §300*

76 əmauuatəm *C v: fort. išəntəm*

77 *h v: aēš(ə)məm m s*

78 yē *m*

79 *C dett.: rānōibiiō m D s v*

- arəθā vōizdiiāi kāmahiīā tēm mōi dātā
darəgahiīā yaoš, yēm vā naē.ciš dāršt itē,
vairiīā stōiš, yā θβahmī xšaθrōi vācī.
- 14 hiiat nā friiāi vaēdəmnō isuuā daidīt,
maibiiō, Mazdā, tauuā rafənō frāxšnənem,
hiiat θβā xšaθrā ašāt hacā fr<a> aštā,
uz.irəidiiāi azē sardana səŋghahiīā
maṭ tāiš vīspāiš yōi tōi maθrā marəntī.
- 15 spəntəm aṭ θβā, Mazdā, mējhī, Ahurā,
hiiat mā vohū pairī.jasaṭ manaṭhā:
daxšaṭ ušiiāi tušnā.maitiš vahištā.
nōiṭ nā pourūš drəguuatō xiiāt cixšnušō;
aṭ tōi vīspəŋg aŋgrəŋg ašāunō ādarō.
- 16 aṭ Ahurā, huuō mainiiūm Zaratuštrō
vərəntē, Mazdā, yas.tē ciščā spəništō.
astuuat Ašəm xiiāt uštānā aojōŋhuuat;
xʷəŋg darəsōi xšaθrōi⁸⁰ xiiāt Ārmaitiš;
ašim⁸¹ šiiəθnāiš vohū daidīt manaṭhā.

Yasna 44

- 1 taṭ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā,
nəmaṭhō ā, yaθā nəmē xšməuuatō;
Mazdā, friiāi θβāuuqs saxiiāt mauuaitē.
aṭ nē ašā friiā dazdiiāi hākurənā,
yaθā nē ā vohū jimaṭ manaṭhā.
- 2 taṭ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaθā aŋhəuš vahištahiīā paouruuim
kāθə sūidiiāi yē ī pait<T> išāt?
huuō zī ašā spəntō irixtəm vīspōibiiō
hārō mainiiū ahūm.biš uruuāθō, Mazdā.
- 3 taṭ θβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kas.nā zaθā ptā Ašahiīā paouruiiō?⁸²
kas.nā xʷəŋg strəmcā dāt aduānəm?
kē yā⁸³ mā uxšiiēitī nərəfsaitī θβaṭ?
tācīt, Mazdā, vasmī aniiācā viduiiē.

80 *fort.* xšaθrā

81 *m h v:* ašəm s

82 *paouruiiē m*

83 *fort.* yā <ā>, *cf.* §300

- 4 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kas.nā dərətā ʒamcā adē nabāscā
auua.pastōiš? kē apō uruuārāscā?
kē vātāi⁸⁴ duuʌnmaibiiascā yaogəṭ āsū?
kas.nā vaṅhəuš, Mazdā, dāmiš manəṅhō?
- 5 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kē huuāpā raocāscā dāt təmāscā?
kē huuāpā xʷafnəmcā dāt ʒaēmācā?
kē yā ušā arəm.piʋβā xšapācā,
yā manaʋrīš cazdōṅhuanəṭəm arəʋahiiā?
- 6 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
yā fra.uuaxšiiā yezi tā aʋā haiʋiiā,
“ašəṃ šiiəʋnāiš dəbāzaitī ārmaitiš,
taibiiō xšəʋrəm vohū cinas manəṅhā,”
kaēibiiō azīm rāniiō.skərəitīm ɡam tašō?
- 7 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kē bərəxδam tāšt xšəʋrā maṭ ārmaitīm?
kē uzəməm cōrəṭ viiānaiiā puʋrəm piʋrē?
azəm tāiš ʋβā fraxšnī auuāmī, Mazdā,
spəṅtā mainiiū vīspanəm dātārəm.
- 8 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
məṅ.dāidiiāi yā tōi, Mazdā, ādištiš
yācā vohū uxδā fraši manəṅhā
yācā ašā aṅhəuš arəm vaēidiiā.⁸⁵
kā mē uruuā vohū uruuāxšəṭ ā.gmatā?
- 9 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaʋā mōi, ʒam yaoš daēnəm [yaož]dānē,
təm⁸⁶ hudānoš paitiš saxiiāt xšəʋrahiiā
ərəšuuā xšəʋrā, ʋβāuuəš aš.īštiš, Mazdā,
hadəmōi ašā vohucā šiiəš manəṅhā?
- 10 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
təm daēnəm, yā hātəm vahištā
(yā mōi gaēʋā ašā frādōiṭ hacəmnā),
ārmatoiš uxδāiš šiiəʋnā ərəš daidiiat?
maxiiā cistōiš ʋβā ištiš usən, Mazdā.
- 11 taṭ ʋβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
kaʋā təṅg ā vī.jəmmiiāt ārmaitiš,

84 *m C v:* vā(,)tāiš *D s*

85 *m C:* -diiāi *D E v,* -diiāi *F*

86 *West:* ʒam *ω*

- yaēibiiō, Mazdā, ʔβōi vašiietē daēnā?
 azēm tōi aiš paouruiiō⁸⁷ fra.uuōiuuīdē;
 vīspəṅg aniiəṅg mainiiəuš spasiia duuaēšəṅhā.
- 12 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kē ašauuā, yāiš pərəsāi, drəguuā vā?
 katārēm ā, aiiēm⁸⁸ vā huuō vā aṅgrō?
 “yē mā drəguuā ʔβā sauuā paiti.ərotē
 ciiaṅhaṭ, huuō, nōiṭ aiiēm, aṅgrō mainiietē.”
- 13 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā Drujəm niš ahmaṭ ā [niš] nāšāmā
 təṅg ā auuā, yōi asruštōiš pərənāṅhō
 nōiṭ ašahiiā ā.dīuuieieṅti hacēnā,⁸⁹
 nōiṭ frasaiiā vaṅhəuš cāxnarē manəṅhō?
- 14 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā Ašāi⁹⁰ Drujəm diiaṅ zastaiiō,
 nī hīm mərəždiiāi ʔβahiiā maṭrāiš səṅghahiiā,
 əmauuaitīm sinəṅm dāuuōi drəguuasū,
 ā iš duuafšəṅg, Mazdā, [ā] nāšē aštəscā?
- 15 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 yezi ahiiā ašā, pōi maṭ, xšaiiehī,
 hiiat hēm spādā anaocəṅhā jamaētē
 auuāiš uruuātāiš yā tū, Mazdā, dīdərəžō,
 kuṭrā aiiā, kahmāi vananəṅm dadā?
- 16 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kē vərəṭrəm.jā ʔβā pōi səṅghā, yōi həṅti—
 ciṭrā mōi daṅm—ahūm.biš? ratūm ciždi,
 aṭ hōi vohū sraošō jaṅtū manəṅhā,
 Mazdā, ahmāi yahmāi vaši kahmāicīṭ.
- 17 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā [Mazdā]⁹¹ zarəm carānī hacā xšmaṭ
 āskəitīm xšmākəṅm, hiiatcā mōi xiiat vāxš aēšō
 sarōi būždiiāi hauruuātā amərətātā
 auuā maṭrā, yē rāṭəmō ašat hacā?
- 18 taṭ ʔβā pərəsā, ərəš mōi vaocā, Ahurā:
 kaṭā ašā taṭ miždəm hanānī,

---

87 *s v:* p(a)ouruiiē *m h*

88 *West:* aṅgrō ω

89 *D v:* hacēmnā (*ex 10c*) *C s, -imnā m*

90 ašā *m D H*

91 [ ] *West*

dasā aspā aršənuuaitiš uštrəmā,
hiiat mōi mazdā api.uuaitī, hauruuātā
aməretātā, yaθā hī taibiiō⁹² dājhā?

- 19 taḷ θβā pəresā, əreš mōi vaocā, Ahurā:
yas.taḷ mīzdəm hanəntē nōiḷ dāitī,
yē iḷ ahmāi ərež.uxδā⁹³ nā dāitē,
kā tēm ahiiā maēniš aṣaḷ⁹⁴ paouruiiē?
vīduuā auuam, yā im aṣaḷ⁹⁵ apēmā.
- 20 ciθənā, Mazdā, huxšaθrā daēuuā aṅharē—
aḷ iḷ pəresā—yōi pišiiēiḷtī aēibiiō kam,
yāiš gəm Karəpā Usixšcā aēšmāi dātā,
yācā Kauuā aṅmənē⁹⁶ urūdōiiatā?
nōiḷ hīm mīzən ašā vāstrəm frādaiṅhē.

Yasna 45

- 1 aḷ fra.uuaxšiiā: nū gūšōdūm, nū sraotā,
yaēcā asnaḷ yaēcā dūrāt išaθā;
nū im vīspā, ciθrē zī, maz.dāṅhōdūm.
nōiḷ daibitīm dušsastiš ahūm mərəššiiat
akā varənā, drəguuā hizuuā⁹⁷ ā.uuəretō.
- 2 aḷ fra.uuaxšiiā aṅhəuš Mainiiū paouruiiē,
yaiiā spaniiā ūitī mrauuaḷ yəm aṅrəm:
“nōiḷ nā manā, nōiḷ səṅghā, nōiḷ xratauuō,
naēdā varənā, nōiḷ uxδā, naēdā šiiəoθnā,
nōiḷ daēnā, nōiḷ uruuəno hacaiṅtē.”
- 3 aḷ fra.uuaxšiiā aṅhəuš ahiiā paouruuīm,
yā⁹⁸ mōi vīduuā Mazdā vaocaḷ Ahurō.
yōi im vē nōiḷ iθā⁹⁹ maθrəm varəšəṅtī
yaθā im mənāicā vaocacā,
aēibiiō aṅhəuš auuōi aṅhaḷ apēməm.
- 4 aḷ fra.uuaxšiiā aṅhəuš ahiiā vahištəm
ašāt hacā; Mazdā¹⁰⁰ vaēdā yē im dāt,

92 C D G: taēibiiō m D^s s H

93 C v: ərežuxδāi m D s

94 Schwyzer: aṅhaḷ ω

95 Schwyzer: aṅhaḷ ω

96 aṅmənī H, aṅmənī Geldner

97 dett.: hizuuā m h s v: fort. hizū vāuuəretō

98 F: yaḷ m h E v: yəm Humbach

99 m D v: aθā C s

- p̄tarēm Vaṅhēuš varəzaiiantō Manaṅhō;
 aṭ hōi dugədā hušiiəoṇnā Ārmaitiš.
 nōiṭ diβžaidiiaī vīspā.hišas Ahurō.
- 5 aṭ fra.uuaxšiiā, hiiṭ mōi mraoṭ spəntōtēmō,
 vacē srūidiiāi hiiṭ marətaēibiiō vahištəm;
 yōi mōi ahmāi sraošəm dān caiiascā,
 upā.jiməṇ hauruuātā aməretātā:
 vaṅhēuš mainiiēuš šiiəoṇnāiš mazdā Ahurō.
- 6 aṭ fra.uuaxšiiā vīspanəm mazištəm,
 stauuas ašā, yē hudā yōi hēnti:
 spəntā mainiiū sraotū Mazdā Ahurō.
 yehiiā vahmē Vohū frašī Manaṅhā,
 ahiiā xratū frō mā sāstū vahištā.
- 7 yehiiā sauuā išānti rādaṅhō
 yōi zī juuā āṅharəcā buuaṅticā—
 aməretāitī ašāunō uruuā aēšō
 utaiiūtā, yā nərəš sādṛā drəguuatō;
 tācā xšaṭṛā Mazdā dāmiš Ahurō—
- 8 tēm nē staotāiš nəmaṅhō ā vīuuarəšō
 nū z<i> iṭ cašmaini vī.adarəsəm,
 vaṅhēuš mainiiēuš šiiəoṇnahiiā uxδaxiiācā
 vīduš ašā, yēm Mazdā Ahurəm;
 aṭ hōi vahməṅg dəmānē garō ni.dāmā;
- 9 tēm nē Vohū maṭ Manaṅhā cixšnušō,
 yē nē usēn cōrəṭ spəṅcā aspəṅcā,
 mazdā xšaṭṛā; varəzi nā diiṭ Ahurō
 pasūš virəṅg ahmākəṅg fradaṭāiiā
 vaṅhēuš ašā haozəṭβāṭ ā manaṅhō;
- 10 tēm nē yasnāiš ārmatōiš miməγžō,
 yē ənməni Mazdā srāuuī Ahurō.
 hiiṭ hōi ašā vohūcā cōišt manaṅhā,
 xšaṭṛōi hōi hauruuātā aməretātā
 ahmāi stōi dān, təuuīši utaiiūiti.
- 11 yas.tā daēuuəṅg aparō mašiiāscā
 tarē.məštā yōi im tarē.mainiāntā
 (aniiəṅg ahmāt, yē hōi arēm mainiiātā),
 saošiiāntō dəṅg patōiš spəntā daēnā
 uruuāṭō brātā ptā vā, Mazdā Ahurā.

Yasna 46

- 1 kəm nəmōi zəm, kuθrā nəmōi aienī?
 pairī x^vaētēuš airriamnascā dadaitī;
 nōiṭ mā xšnāuš, yā vərəzēnā hēcā,
 naēdā daḫiiēuš yōi sāstārō drəguuantō.
 kaθā θβā, Mazdā, xšnaošāi, Ahurā?
- 2 vaēdā taṭ yā ahmī, Mazdā, anaēšō:
 mā kamna.fšuuā hiiatcā kamnā.nā ahmī.
 gərəzōi tōi:¹⁰¹ ā iṭ [ā]vaēnā, Ahurā,
 rafəδrēm caguuā hiiat friiō friiāi daidīt:
 ā.xsō vaṅhēuš ašā ištīm manəṅhō.
- 3 kadā, Mazdā, yōi uxšānō asnaṃ
 əṅhēuš darəθrāi frō ašahiiā [fr]ārəntē
 vərəzdāiš səṅghāiš, saošiiantəm xratauuō?
 kaēibiiō ūθāi vohū jimaṭ manəṅhā?
 maibiiō θβā səstrāi vərənē, Ahurā.
- 4 aṭ təṅg drəguuā yəṅg ašahiiā važdrəṅg pāt
 gā frōrətōiš šoiθrahiā vā daḫiiēuš vā,
 dužazōbā haš, x^vaiš šiiəθnāiš ahəmustō.
 yas.təm xšəθrāt, Mazdā, mōiθaṭ jiiātēuš vā,
 huuō təṅg frō gā paθməṅg hucistōiš caraṭ.
- 5 yē vā xšaiiəš ā daṃ¹⁰² drītā aiiantəm
 uruuātōiš vā huzəṅtuš miθrōibiiō vā,
 rašnā juuəš, yē ašauuā drəguuantəm,
 vīcirō haš, taṭ frō x^vaētauē mruiiāt
 uz.ūiθiiōi im, Mazdā, xrūniāt, Ahurā.
- 6 aṭ yas.təm nōiṭ nā isəmnō ā ā.iiāt,
 Drūjō huuō dāmaṅ haēθahiiā gāt;
 huuō zī drəguuā, yē drəguuaitē vahištō,
 huuō ašauuā, yahmāi ašauuā friiō,
 hiiat daēnā paouruiiā dā, Ahurā.
- 7 kəm.nā, Mazdā, mauuaitē pāiiūm dadā,
 hiiat mā drəguuā dīdarəšatā aēnaṅhē,
 aniiēm θβahmāt əθrascā manəṅhascā,
 yaiiā šiiəθnāiš ašəm θraoštā, Ahurā?
 təṃ mōi dəstuuəṃ daēnaiiāi frā.uuəocā.

---

101 tōi <ā> *Kuiper*

102 *West* (ā da *Thieme*): adəš ω

- 8 yō vā mōi yā gaēdā dazdē aēnaṛhē,
nōiṭ ahiia mā ādriš šīiaoṭnāiš frā asiiāt;¹⁰³
paitīiaoḡəṭ tā ahmāi jasōiṭ duuaēšarhā
tanuuēm ā, yā īm hujīātōiš pāiīāt,
nōiṭ dužjiātōiš; kēcīṭ, Mazdā, duuaēšarhā.
- 9 kē huuō, yō mā arədrō cōiṭaṭ paouruiiō,
yaṭā ʔβā zəuuištīm uz.əmōhī,
šīiaoṭnōi spəṇtəm, Ahurəm ašauuanəm?
yā tōi Ašā, yā Ašāi ḡəuš tašā mraoṭ,
išəṇtī mā tā tōi vohū manarhā?
- 10 yō vā mōi nā ḡəṇā vā, Mazdā Ahurā,
dāiīāt aṇhəuš yā tū vōistā vahištā,
ašīm ašāi, vohū xšəṭrəm manarhā,
yaṣcā haxšāi xšmāuuatəm vahmāiīā,
frō tāiš vīspāiš Cinuuatō [fra]frā pərətūm.
- 11 xšəṭrāiš yūjən Karəpanō Kāuuaiiascā
akāiš šīiaoṭnāiš ahūm mərəṇḡəidiiāi mašīm;
yəṇḡ x^və uruuā x^vaēcā xraodaṭ daēnā,
hiiāt aibī.ḡəmən yaṭrā Cinuuatō pərətuš,
yauuōi vīspāi Drūjō dəmānē¹⁰⁴ astaiiō.
- 12 hiiāt us ašā naptīiaēšū nafšucā
Tūrahiiā [uz]jən Friiānahiiā aojīiaēšū
ārmatōiš gaēdā frādō ʔβaxšarhā,
aṭ īš vohū hēm aibī.mōist manarhā
aēibiiō rafəḍrāi Mazdā sastē Ahurō.
- 13 yō Spitāməm Zaraṭuštrəm rādarhā
martaešū xšnāuš, huuō nā fra.srūidiiāi ərəṭβō.
aṭ hōi Mazdā ahūm dadāt Ahurō;
ahmāi gaēdā vohū frādaṭ manarhā;
təm və Ašā mēhmaidī hušhaxāim.
- 14 “Zaraṭuštrā, kas.tē ašauuā uruuāṭō
mazōi magāi? kē vā fra.srūidiiāi vaštī?”
aṭ huuō kauuā Vištāspō, yā <a>hi.¹⁰⁵
yəṇḡs.tū, Mazdā, hadəmōi minaš, Ahurā,
təṇḡ zbaiiā vaṇhəuš uxḍāiš manarhō.
- 15 Haēcaṭ.aspā, vaxšīiā və, Spitamāṇhō:
hiiāt dāṭəṇḡ vī caiiāṭā adāṭaṣcā,

103 *Humbach: fərosiiāt vel fraosiiāt libri*

104 *Insler: dəmānāi ω*

105 < > *Insler*

tāiš yūš šīiaoϑnāiš ašəm xšmaibiiā daduiiē;¹⁰⁶
 yāiš dātāiš paouruiiāiš Ahurahiiā
 ★ ★ ★ ★ ★

- 16 Frašaoštrā, aϑrā tū arədrāiš idī,
 Huuōguuā, tāiš yəṅg usuuahī uštā stōi,
 yaϑrā ašā hacaitē ārmaitiš,
 yaϑrā vaṅhəuš manaṅhō īštā xšaϑrəm,
 yaϑrā Mazdā varədəməm šaēitī Ahurō,
- 17 yaϑā və afšmānī səṅghānī,
 nōiṭ anafšməm, Dəjāmāspā Huuōguuā,
 hadā və stōi¹⁰⁷ vahməṅg sraošā rādaṅhō,
 yə vī.cinaoṭ dāϑəmca adāϑəmca
 daṅgrā maṅtū Ašā, Mazdā Ahurō.
- 18 yə maibiiā yaoš, ahmāi ascīṭ vahištā
 maχiiā ištōiš vohū cōišəm manaṅhā,
 aštəṅg ahmāi yə nā aštāi daiditā,
 Mazdā Ašā, xšmākəm vārəm xšnaošəmnō;
 taṭ mōi xratəuš manaṅhascā vī.ciϑəm.
- 19 yə mōi ašāṭ haiϑīm hacā varəšaitī
 Zaraϑuštrāi hiiṭ vasnā frašōtəməm,
 ahmāi miždəm hanəṭtē parā.<a>hūm
 manə.vistāiš maṭ vīspāiš, gāuuā azī:
 tāciṭ mōi saš tuuəm, Mazdā, vaēdištō.

Yasna 47

- 1 spəṅtā mainiiū vahištācā manaṅhā
 hacā ašāṭ šīiaoϑnācā vacaṅhācā
 ahmāi daṅ hauruuātā aməṛətātā;
 mazdā xšaϑrā Ārmaitī Ahurō.
- 2 ahiiā maniiəuš spəništahiiā vahištəm
 hizuuā uxđāiš vaṅhəuš əəānū manaṅhō,
 ārmatōiš zastōibiiā šīiaoϑnā vərəziiaṭ,
 oīiā cistī, “huuō ptā Ašahiiā Mazdā”.
- 3 ahiiā maniiəuš tuuəm ahī <p>tā spəṅtō,
 yə ahmāi gaṃ rāniiō.skəṛəṭim hēm.tašaṭ.
 aṭ hōi vāstrāi rāmā dā ārmaitim,
 hiiṭ hēm Vohū, Mazdā, [hēm]fraštā Manaṅhā.

106 dāduiē Hoffmann–Forssman 227

107 West: vōstā h s v: vīstā m

- 4 ahmāt mainiiōuš rārēšiiēiṇtī drəguuan̄tō,
Mazdā, spəntā; nōiṭ iṭā¹⁰⁸ ašauuanō.
kasōušcīṭ nā ašāunē kāṭō aṇhaṭ,
isuuācīṭ haš paraoš akō drəguuāitē.
- 5 tācā spəntā mainiiū, Mazdā Ahurā,
ašāunē cōiš yā zī cīcā vahišṭā;
hanarə ʔβahmāt zaošāt drəguuā baxšaitī,
ahiiā šiiāoṭnāiš akāt ā šiiāš manarḥō.
- 6 tā dā spəntā mainiiū, Mazdā Ahurā,
āṭrā varḥāu vī.dāitīm rānōibiiā
ārmatoiš dəbazarḥā ašaxiiācā;
hā zī pourūš išəntō vaurāitē.

Yasna 48

- 1 yezī aṭ āiš¹⁰⁹ Ašā Drujəm vəṅghaitī,
hiiat ʔašaṣutā¹¹⁰ yā daibitānā fraoxtā
amərətaitī daēuuāišcā mašiiāišcā,
aṭ tōi sauuāiš vahməm vaxšat, Ahurā.
- 2 vaocā mōi ā¹¹¹—tuuōm vīduuā, Ahurā—
parā hiiat mā yāməṅ¹¹² pərəṭā jimaitī:
kaṭ ašauuā, Mazdā, vəṅghaṭ drəguuan̄təm?
hā zī aṇhəuš varḥī vistā ā.kərətīš.
- 3 aṭ vaēdəmnāi vahišṭā sāsnaṇəm,
yaṇ hudā sāstī ašā ahurō,
spəntō, vīduuā yaēcīṭ gūzrā səṅgharḥō,
ʔβāuuas, Mazdā, varḥəuš xraṭβā manarḥō.
- 4 yē dāt manō vahiiō, Mazdā, ašiiāscā,
huuō daēnaṇəm šiiāoṭnācā vacarḥācā,
ahiiā zaošəṅg uštīš varəṇəṅg hacaitē;
ʔβahmī xratāu apəməm nanā aṇhaṭ.
- 5 huxšaṭrā xšəntəm—mā nē dušxšaṭrā xšəntā—
varḥuiiā cistōiš šiiāoṭnāiš, Ārmaitē.
yaož.dā mašiiāi aipī zəṭəm vahišṭā
gauuōi vərəziiātəm: təm nē x'arəṭāi fšuiiō.

108 *m s:* aṭā h v

109 *Insler, Narten:* adāiš ω (akāiš B)

110 *fort.* aṣat tā

111 *Kuiper:* mōi yā ω

112 *Insler:* yā məṅg ω

- 6 hā zī [nō] hušōiθōmā,¹¹³ hā nō utaiiūiti¹¹⁴
dāt̄ tōuuišī¹¹⁵ vaṇhēuš manarḥō bərexθē;
aṭ̄ axiiāi ašā Mazdā uruuarā vaxšaṭ̄
Ahurō arḥēuš zaṭ̄ōi paouruiiehiā.
- 7 nī aēšmō [nī] diiāt̄am, paitī rəməm [paitī]siiiōdūm,
yōi ā vaṇhēuš manarḥō didraγžōduiē.
ašā viiām, yehiiā hiθāuš nā spəntō:
aṭ̄ hōi dāmam θ̄bahmī ā dām, Ahurā.
- 8 kā tōi vaṇhēuš, Mazdā, xšaθrahiā ištiš?
kā tōi ašoiš θ̄βaxiiā maibiiō, Ahurā?
kā θ̄βōi, Ašā ākā arədrəṅg išiiā,
vaṇhēuš mainiiēuš šiiāoθnanam jauuarō?
- 9 kaṭ̄ ā¹¹⁶ vaēdā, yezi cahiiā xšaiiaθā,
Mazdā Ašā, yehiiā mā aiθiš duuaēθā?
erəš mōi [erəž]ūcam vaṇhēuš vafuš manarḥō;
vidiiāt̄ saošiiq̄s, yaθā hōi ašiš arḥaṭ̄.
- 10 kadā, Mazdā, maṇarōiš narō višəntā?¹¹⁷
kadā a.jən mūθrəm ahiiā madahiiā,
yā angraiiā Karəpanō urūpaiieinṭi
yācā xratū dušxšaθrā daxiiunam?
- 11 kadā, Mazdā, Ašā maṭ̄ Ārmaitiš
jimaṭ̄ xšaθrā hušēitiš vāstrauuaiti?
kōi drəguuōdēbiš xrūrāiš rāmam dāntē?
kəṅg ā vaṇhēuš jimaṭ̄ manarḥō cistiš?
- 12 aṭ̄ tōi arḥən saošiiantō daxiiunam,
yōi xšnūm vohū manarḥā hacāntē
šiiāoθnāiš ašā θ̄βahiiā, Mazdā, səṅghahiiā;
tōi zī dātā hamaēstārō aēšmahiiā.

Yasna 49

- 1 aṭ̄ mā yauuā bəṇduuō pafrē mazištō,
yē dušerəθrīš cixšnušā ašā, Mazdā.
Vaṇ'hī Ādā, gaidī mōi, ā mōi [a]rapā:
ahiiā vohū aošō vīdā manarḥā.

113 [] *Lommel* hu- s: u- m h v

114 s: utaiiūitīm m h v

115 *det.*: tōuuišīm m h s v

116 s: kadā m h H: kaθā G

117 višəntā A: -ntē B h E, -nti F

- 2 aṭ ahiia mā bōṇduuahiiā mānaiieitī
 ʔkaēšō drəguuā daibitā ašāṭ rārəšō:
 nōiṭ spəṇṭam dōrəšt ahmāi stōi Ārmaītīm,
 naēdā Vohū, Mazdā, fraštā Manarḡhā.
- 3 aṭcā ahmāi varənāi, Mazdā, ni.dātəm
 ašəm sūidiiāi, ʔkaēšāi rāšaiieṇḡhē druxš.
 tā¹¹⁸ vaṇḡhəuš sarə iziiāi manarḡhō;
 aṇtarə vīspəṇḡ drəguuatō haxməṇḡ [aṇtarə] mruiiē.
- 4 yōi dušxraṭḡβā aēšməm varədən rəməmcā¹¹⁹
 x^vaiš hizubiš, fšuiiasū afšuiiaṇtō,
 yaēšam nōiṭ huuarštāiš vaš dužuuarštā,
 tōi daēuuəṇḡ daṇ, yā drəguuatō daēnā.
- 5 aṭ huuō, Mazdā, ižācā āzūitišcā,
 yə daēṇam vohū sārštā manarḡhā,
 ārmatōiš kasciṭ ašā huzəṇtuš,
 tāišcā vīspāiš ṭḡβahmī xšaṭrōi, Ahurā.
- 6 frō vā [fra]išiia, Mazdā Ašəmca, mruītē,
 yā və xratəuš xšmākahiiā ā manarḡhā,
 ərəš vī.cidiiāi, yaṭā ī srauuiiaēmā
 ṭam daēṇam yā xšmāuuatō, Ahurā.
- 7 taṭcā vohū, Mazdā,¹²⁰ sraotū manarḡhā,
 sraotū ašā: gūšahuuā tū, Ahurā:
 kə airiamā, kə x^vaētuš datāiš aṇḡat,
 yə vərəzənāi vaṇḡhīm dāt frasastīm?
- 8 Frašaoštrāi uruuāzištam ašahiiā dā
 sarəm—taṭ ṭḡβā, Mazdā, yāsā, Ahurā—
 maibiiācā, yam vaṇḡhau ṭḡβahmī ā xšaṭrōi;
 yauuōi vīspāi fraēštāṇḡhō aṇḡhāmā.
- 9 sraotū sāsna fšəṇḡhiiō suiiē taštō—
 nōiṭ ərəš.vacā sarəm didaš drəguuatā—
 hiiat daēnā vahištē yūjən miždē
 ašā yuxtā yāhī Dəjāmāspā.
- 10 taṭcā, Mazdā, ṭḡβahmī ā daṇ ni.pāṇḡhē:
 manō vohū urunascā ašāuṇam
 nəmascā, yā ārmaitiš ižācā
 mažā.xšaṭrā vazdaṇḡhā †auuəmīrā.

118 *fort.* tā <ā>, *cf.* §300

119 *Inslar:* rāməmcā ω

120 Mazdā *Westergaard*

- 11 aṭ dušxšaθrēṅg duššīiaoθnēṅg dužuuacaṅhō
duždaēnēṅg dušmanaṅhō drēguuatō
akāiš xʳarēθāiš paiṭi uruuānō [paiṭi]yeiṭi;
Drūjō dēmānē haiθiīā aṅhən astaiiō.
- 12 kaṭ tōi ašā zbaiieṅtē auuaṅhō
Zaraθuštrāi? kaṭ tōi vohū manaṅhā,
yē vē stautāiš, Mazdā, frīnāi, Ahurā,
auuaṭ yāsas, hiiṭ vē īštā vahištēm?

Yasna 50

- 1 kaṭ mōi uruuā isē cahiiā auuaṅhō?
kē mōi pasēuš, kē mēnā θrātā vistō
aniiō ašāṭ θβaṭcā, Mazdā Ahurā,
azdā zūtā, vahištāṭcā manaṅhō?
- 2 kaθā, Mazdā, rāniio.skərətīm gəm išasōiṭ,
yē hīm ahmāi vāstrauuaitīm stōi usiiṭ,
erēž.jiš ašā pourušū huuarē pišīiasū?
akas tēṅg¹²¹ mā niš ašiiā, dāθēm dāhuuā.
- 3 aṭcīṭ ahmāi, Mazdā, ašā aṅhaiti,
yəm hōi xšaθrā vohūcā coišt manaṅhā,
yē nā ašōiš aojaṅhā varēdaiiaētā,
yəm nazdištəm gaēθəm drēguuā baxšaiti.
- 4 aṭ vā yazāi stauuas, Mazdā Ahurā,
hadā ašā vahištācā manaṅhā
xšaθrācā yā īšō stāṅhaṭ ā paiθi;
ākā arēdrēṅg dēmānē garō sraošānē.
- 5 ārōi zi xšmā, Mazdā Ašā Ahurā,
hiiṭ yūšmākāi maθrānē vaorāzaθā
aibi.dərəštā āuuišīiā auuaṅhā
zastā.īštā, yā nā xʳāθrē dāiīṭ,
- 6 yē maθrā vācēm, Mazdā, baraiti
uruuāθō ašā nēmanaṅhā, Zaraθuštrō.
dātā xratəuš, hizuo raiθīm stōi
mahiiā, rāzēṅg vohū sāhiṭ manaṅhā.
- 7 aṭ vē yaojā zəuuištiiēṅg auruuātō,
jaiiāiš pərēθūš¹²² vahmahiiā yūšmākahiiā,

121 *Insler*: ākā(,)stēṅg h s v, ādā stēṅg m

122 *m s*: pərətūš h v: *caedem vv.ll. Y. 64. 3*

Mazdā Ašā, ugrōng vohū manajhā,
yāiš <z>azāθā:¹²³ mahmāi xiiātā auuajhē.

- 8 maṭ vā padāiš yā fra.srūtā ižaiiā
pairi.jasāi, Mazdā, ustāna.zastō,
aṭ vā ašā arədraxiiācā nəmanjā,
aṭ vā vaṅhəuš manajhō hunarətātā.
- 9 tāiš vā yasnāiš paitī stauuas aiiēnī,
Mazdā Ašā, vaṅhəuš šiiəθnāiš manajhō.
yadā ašōiš maχiiā vasə xšaiiā,
aṭ hudānaoš išaiiṣ gərəzdā xiiēm.
- 10 aṭ yā varəšā yācā pairi āiš šiiəθnā
yācā vohū cašmąm arəjaṭ manajhā,
raocā x'əng, asnaṃ uxšā aēuruš,
xšmākāi ašā vahmāi, Mazdā Ahurā.
- 11 aṭ və staotā aojāi, Mazdā, aṅhācā,
yauuaṭ ašā tauuācā isāicā.
dātā aṅhəuš arədaṭ vohū manajhā
haiθiiā.varštąm, hiiat vasnā frašōtəməm?

Yasna 51

- 1 vohū xšaθrəm vairim, bāgəm aibi.bairištəm
vīdišəmnāi¹²⁴ ižācīṭ; ašā aṅtarə.caraitī
šiiəθnāiš, Mazdā, vahištəm: taṭ nə nūcīṭ varəšanē.
- 2 tā və, Mazdā, paouruuim, Ahurā, Ašāiicā
taibiiācā, Ārmaite, dōišā mōi ištōiš xšaθrəm;
xšmākəm vohū manajhā vahmāi dāidi sauuanjhō.
- 3 ā və gəušā hēm.iiąntū, yōi və šiiəθnāiš sārəṅtē,
Ahurā¹²⁵ Ašā, hizuuā¹²⁶ uxđāiš vaṅhəuš manajhō,
yaēšąm tū paouruiiō, Mazdā, fra.daxštā ahī.
- 4 kuθrā ārōiš ā fsəratuš, kuθrā mərəždika¹²⁷ ā xštąṭ?
kuθrā yasō.xiiēn ašəm? kū spəntā ārmaitiš?
kuθrā manō vahištəm? kuθrā θβā xšaθrā, Mazdā?

123 < > Humbach

124 m D: -mnāiš C s v

125 West: ahurō ω

126 B h: hizuuō A: hizuuā s v

127 m C s: -kāi D v

- 5 vīspā tā p̄er̄əsā,¹²⁸ yaṭhā aṣ̄aṭ hacā ḡam vīdaṭ
vāstriiō š̄iiaod̄nāiš̄ ər̄əš̄uuō, ḥas̄ huxratuṣ̄, n̄əmaṅhā,
yē dāṭhāēibiio ər̄əš̄.ratūm x̄š̄aiiṣ̄ aṣ̄iia¹²⁹ cistā.
- 6 yē vahiiō vaṅh̄əuṣ̄ dazdē, yascā hōi vārāi rādaṭ,
Ahurō x̄š̄aṭrā mazdā; aṭ ahmāi akāṭ aṣ̄iio,
yē hōi nōiṭ vīdāitī, ap̄ēmē aṅh̄əuṣ̄ uruuāēsē.
- 7 dāidī mōi, yē ḡam tašō apascā uruuārāscā,
am̄ər̄ətātā hauruuātā sp̄əništā mainiiū, Mazdā,
təuuīš̄i utaiiūitī manāṅhā vohū s̄əṅh̄ē.
- 8 aṭ zī tōi vax̄š̄iia, Mazdā—vīduš̄ē zī nā mruiiṭ—
hiiṭ akōi ā¹³⁰ dr̄əguuāitē, uštā yē aṣ̄əm dādrē
(huuō zī maṭrā š̄iiaṭō, yē vīduš̄ē mrauuaitī)
- 9 yam̄ x̄šnūtəm rānōibiiā dā ṭ̄βā āṭrā suxrā, Mazdā,
aiiaṅhā x̄š̄ustā, aibī ahuuāhū dax̄štəm dāuuōi,
rāš̄aiieṅh̄ē dr̄əguuaṅtəm, sauuāiio aṣ̄auuanəm.
- 10 aṭ yē mā nā mar̄əx̄š̄aitē aniiāṭhā ahmāṭ, Mazdā,
huuō dāmōiš̄ dr̄ujō hunuṣ̄; tā duždā, yōi h̄əṅtī.
maibiiō zbaiiā aṣ̄əm vaṅhuiiā aṣ̄i gatē.
- 11 kē uruuāṭhō Spitamāi¹³¹ Zaratuš̄trāi nā, Mazdā?
kē vā Aṣ̄ā afraštā¹³² kē sp̄əṅtā ārmaitiš̄?
kē vā vaṅh̄əuṣ̄ manāṅhō acistā magāi ər̄əš̄uuō?
- 12 nōiṭ tā īm x̄šnāuṣ̄ vaēpiiō k̄əuuinō p̄ər̄ətā zimō
Zaratuš̄trəm Spitāməm, hiiṭ ahmī urūraost aštō,
hiiṭ hōi ī[m]¹³³ caratascā aod̄ər̄əš̄cā zōiš̄nū vāzā.
- 13 tā dr̄əguuatō mar̄ədaitī daēnā ər̄əzaoš̄ haiṭīm;
yehiia uruuā x̄raodaitī Cinuuatō p̄ər̄ətā ākā,
x̄v̄āiš̄ š̄iiaod̄nāiš̄ hizuuascā aṣ̄ahiiā ṅasuuā paṭhō.
- 14 nōiṭ uruuāṭhā dātōibiiascā Karəpanō vāstrāṭ arēm,
gauuōi ārōiš̄ ā.s̄əṅdā x̄v̄āiš̄ š̄iiaod̄nāiš̄cā s̄əṅghāiš̄cā;
yē īš̄ s̄əṅghō ap̄ēməm Dr̄ujō d̄əmānē ā.dāṭ.

---

128 *West*: p̄er̄əsas̄ ω

129 aṣ̄iā *E*: aṣ̄auuā *m F*: aṣ̄iuuā *h G*

130 akōiia ω

131 spitamāi<ā> *Beekes*

132 *det.*: āfraštā *m h v*, ā.fraštā *s*

133 [ ] *Inslar*

- 15 hiiat mīzdēm Zaraθuštrō magauuabiiō cōišť parā,
garō dēmānē Ahurō Mazdā jasať paouruiiō:
tā vō Vohū Manajhā Ašāicā sauuāiš cōuuīš.
- 16 tām kauuā Vištāspō magahiiā xšaθrā našať
vañhōuš padəbiš manajhō, yaťm cistīm ašā mañtā:
“spəntō Mazdā Ahurō”, aθā nō sazdiīai uštā.
- 17 bərəxδāťm mōi Frašaoštrō Huuōguuō daēdōišť kəhrpəm
daēnaiīai vañhuiīai; yaťm hōi išiiāťm dātū
xšaiīaş Mazdā Ahurō, Ašahiiā āždiiīai gərəzdīm.
- 18 tām cistīm Dəjāmāspō Huuōguuō ištōišť xʷarəną
ašā vərəntē, tať xšaθrəm manajhō vañhōuš vīdō.
tať hōi¹³⁴ dāidī, Ahurā, hiiat, Mazdā, rapən tauuā.
- 19 huuō tať nā, Maidiiōimāñhā Spitamā, ahmāi dazdē
daēnaiīā vaēdəmnō, yō ahūm išasaş aibī
Mazdā dātā mrauuať,¹³⁵ gaiiehiiā šīiaoθnāiš vahiiō.
- 20 tať vō nō, hazaošāñhō vīspāñhō, daidiiīai sauuō,
Ašəm vohū manajhā uxδā, yāiš ārmaitiš,
yazəmnāñhō nəmanjā Mazdā rafəθrəm cagədō.
- 21 ārmatoišť nā, spəntō huuō cistī, uxδāišť, šīiaoθnā,
daēnā; ašəm spənuať, vohū xšaθrəm manajhā
Mazdā dadāt Ahurō: tēm vañhīm yāsā ašīm.
- 22 yehiiā mōi ašāť hacā vahistəm yesnē paitī,
vaēdā: Mazdā Ahurō. yōi āñharəcā hənticā,
tať¹³⁶ yazāi xʷāišť nāməniš¹³⁷ pairicā jasai vañtā.

Yasna 53

- 1 vahistā ištīšť srāuuī Zaraθuštrahē
Spitāmahiiā, yezī hōi dāt āiiaptā
ašāť hacā Ahurō Mazdā yauuōi vīspāiiā, huuañhəuuīm,
yaēcā hōi dabən saškəñcā¹³⁸ daēnaiīā vañhuiīā uxδā šīiaoθnācā.
- 2 aťcā [hōi]¹³⁹ scañtū manajhā uxδāišť šīiaoθnāišťcā
xšnūm Mazdā¹⁴⁰ vahmāiia fraoreť yasnəscā,

134 *West*: mōi ω

135 *West*: mraoť ω

136 *h v*: tām *m s*: *caedem vv.ll. Y. 15. 2, 63. 1, 65. 16, 69. 1*

137 *nāməbiš Schwyzler*

138 *saškəñcā D*, *saškəmcā s*: *sašəcā m*, *sašəñcā C v*

139 [ ] *Kellens–Pirart*

140 *s v*: *mazdā A D*, *-ai B C*

- kauuacā Vīštāspō Zaraθuštriš Spitāmō Frašaoštrascā,
dāṅhō ərəzūš paθō, yaṃ daēnaṃ Ahurō saošiiantō dadāt.
- 3 tēncā¹⁴¹ tū, Pourucistā Haēcaṭ.aspānā
Spitāmī, yezuuī dugədraṃ Zaraθuštrahē:
vaṅhəuš †paitiiāstīm¹⁴² manaṅhō ašahiiā Mazdāscā taibiiō dāt sarəm.
aθā hēm.frašuuā [θβā]¹⁴³ xraθβā; spəništā ārmatōiš hudānū varšuuā.
- 4 tēm zī vō †spərədānī varānī†, yā fəδrōi vīdāt
paiθiiāēcā vāstriiaēibiiō aṭcā x^vaētauuē,
ašāunī ašauuabiiō; manaṅhō vaṅhəuš x^vənuuāt haṅhuš †mēm bəəduš†¹⁴⁴
Mazdā dadāt Ahurō daēnaiiāi vaṅhuiiāi yauuōi vīspāiāi.
- 5 sāx^vənī vaziiamnābiiō kainibiiō mraomī
xšmaibiiācā, vadəmnā:¹⁴⁵ mənācā ī [maṣ]dazdūm,
vaədōdūm daēnābīš abiiāscā ahūm yə vaṅhəuš manaṅhō.
ašā və aniiō ainīm vīuuəṅghatū: taṭ zī hōi hušənəm aṅhaṭ.
- 6 iθā ī haiθiiā, narō, aθā, jənaiiō.
drūjō hacā rāθəmō yəm spašuθā¹⁴⁶ fraidīm
* * * * *
* drūjō: ā.iiesē †hōiš piθā†¹⁴⁷ tanuuō parā.
- 6bis * * * * *
* * * * *
* * vaiiū.bərədbiiō dušx^varəθəm; nəsāt x^vāθrəm
drəguuōdəbiiō dəjīṭ.arətaēibiiō. anāiš ā manahīm ahūm mərəṅgəduiē.
- 7 aṭcā vō mīždəm aṅhaṭ ahiiā magahiiā:
yauuāt āzuš zrazdištō būnōi haxtiiā
parā[cā]¹⁴⁸ mraocəs aorācā, yaθrā mainiiuš drəguuatō anəsāt¹⁴⁹ parā.
vī.zaiiāθā magəm tēm, aṭ vō “vaiiōi” aṅhaitī apəməm vacō.
- 8 anāiš ā dužuaršnaṅhō dafšniiā həṅtū
zašiiācā vīspāṅhō, xraosəṅtaṃ upā,
huxšāθrāiš jənəraṃ xrūnəraṃ[cā], rāmaṃcā āiš dadātū šiiētibiiō vīžibiiō;
iratū iš duuafšō huuō dərəzā mərəθiiaoš mazištō; mošucā astū!

---

141 *Inslr*: tīmcā m, tēmācā h s v

142 *paitiiāstīm m v, -stēm h s: disyllabo opus est*

143 [ ] *Kellens–Pirart*

144 *mən.bəṅduš Humbach*

145 *fort. vadəmnāṅhō*

146 *spaš<n>uθā Humbach*

147 *paθā D H, pōiθā Aa*

148 [ ] *Monna*

149 *ā nəsāt Inslr*

- 9 dužuuarənāiš vaēšō rāstī; tōi narəpīš rajīš¹⁵⁰
 aēšasā dējīṭ.arētā, pəšō.tanuuō.
 kū ašauuā ahurō, yē īš jiiātēuš hēm.miṭiiāt vasō.itōišcā?
 taṭ, Mazdā, tauuā xšaṭrəm, yā ərəžə.jiiōi dāhī drigauuē vahiiō.

Yasna 54

- 1 ā Airiiōmā išiiō rafəδrāi jaṇtū¹⁵¹
 nərəbiiascā nāiribiiascā Zaratuštrahē,
 vaṇhəuš rafəδrāi manəṇhō, yā daēnā vairīm hanāt mīzdəm.
 ašahiiā yāsā ašim, yaṃ išiiāṃ Ahurō masatā Mazdā.

B. The Yasna Haptaṇhāiti

Yasna 35

- 2 humatanəṃ hūxtanəṃ huuarštanəṃ iiadacā aniiadacā vərəziiamnanəṃcā
 vāuuərəzananəṃcā mahī aibī.jarətārō: naē naēstārō yaṭēnā vohunəṃ mahī.
 3 taṭ aṭ varəmaidī, Ahurā Mazdā Ašā srīrā, hiiat ī mainimadicā vaocōimācā
 varəzimācā, yā hātəṃ šiiəoṭənanəṃ vahištā xiiāt ubōibiiā ahubiiā.
 4 gauuōi aṭ āiš¹⁵² tāiš šiiəoṭənaiš yāiš vahištāiš fraēšiiāmahī rāmācā
 vāstrəmcā dazdiiāi srunuuatascā asrunuuatascā xšaiiantascā axšaiiantascā.
 5 huxšaṭrōtəmāi bā aṭ xšaṭrəm, ahmaṭ hiiat aibī, dadəmahicā cīšmahicā
 huuəṇmahicā, hiiat Mazdāi Ahurāi Ašāicā vahištāi.
 6 yaṭā aṭ utā nā vā nāiri vā vaēdā haiṭim, aṭā, haṭ vohū, tatō aṭ ū¹⁵³ vərəziiō-
 tūcā iṭ ahmāi fra.cā vātōiiōtū iṭ aēibiiō, yōi iṭ aṭā vərəziiəṇ, yaṭā iṭ astī.
 7 Ahurahiiā zī aṭ [və] Mazdā¹⁵⁴ yasnəmcā vahməmcā vahištəm aməhmaidī,
 gəušcā vāstrəm. taṭ aṭ vō vərəziiāmahī fra.cā vātōiiāmahī, yātō isāmaidē.
 8 Ašahiiā āaṭ sairī, Ašahiiā vərəzəṇē kahmāicīṭ hātəṃ jjišəṃ vahištəṃ ādā
 ubōibiiā ahubiiā.
 9/10 imā aṭ uxḏā vacā, Ahurā Mazdā, Ašəm maniiā¹⁵⁵ vahehiiā fra.uuaocāmā:
 ṭβəṃ aṭ aēšəṃ paitiiāstərəmcā fra.daxštərəmcā dadəmaidē, (10) Ašāaṭcā

150 *C v*, rijīš *m*: arəjīš *D E*, -zīš *F*

151 *fort.* rafəδrāii<ā> *vel* <ā> jaṇtū

152 *Insler, Narten*: adāiš ω

153 *Narten*: taṭ əəādū *ferē* ω

154 [ ] *West* mazdā *m h v*: mazdā *s*

155 *dett.*: manahiiā *m*: maniiā *D F*, mainiiā *C E v*

hacā Vaṅhēuścā Manaṅhō Vaṅhēuścā Xšaθrāt, staotāiš θβāt [Ahurā]¹⁵⁶
staotōibiiō aibī, uxδā θβāt uxδōibiiō, yasnā θβāt yasnōibiiō.

Yasna 36

- 1 ahiiā θβā āθrō vərəzēnā paouruiiē pairi.jasāmaidē, Mazdā Ahurā, θβā θβā
mainiiū spēništā, yē ā axtiš ahmāi, yēm axtōiioi dāṅhē.
- 2 uruūāzištō huuō nā¹⁵⁷ yātāiiā paitī.jamiiā, Ātarē Mazdā Ahurahiiā, uruūā-
zištahiiā uruūāziiā, naṃištahiiā nēmanṅhā nā mazištāi yāṅṅṅam paitī.jamiiā.
- 3 ātarš vōi Mazdā Ahurahiiā ahī, mainiiuš vōi ahiiā spēništō ahī; hiiat vā tōi
nāmanṅam vāzištēm, Ātarē Mazdā Ahurahiiā, tā θβā pairi.jasāmaidē.
- 4/5 vohū θβā manṅhā, vohū θβā ašā, vaṅhuiiā θβā cistōiš šīiaoθēnāišcā
vacēbišcā pairi.jasāmaidē (5) nēmaxiiāmahī išūidiiāmahī θβā, Mazdā Ahu-
rā; vīspāiš θβā humatāiš, vīspāiš hūxtāiš, vīspāiš huuarštāiš pai-
ri.jasāmaidē.
- 6 sraēštām at tōi kēhrpēm kēhrpām ā.uuaēdaiimahī, Mazdā Ahurā, imā
raocā; barēzištēm barēzimanṅam auuat yāt huuarō¹⁵⁸ auuācī.

Yasna 37

- 1/3 iθā at yazamaidē Ahurēm Mazdām, yē ḡamcā ašēmcā dāt, apascā dāt ur-
uuarāscā vaṅṅhīš, raocāscā dāt būmīmcā vīspācā vohū, (2) ahiiā xšaθrācā
mazēnācā hauuapaṅhāišcā.
tēm at yasnāṅam pauraatātā yazamaidē, yōi ḡōuš hacā šīieinṅtī; (3) tēm at
āhūirriā nāmēnī mazdā.varā spēntōtēmā yazamaidē; tēm ahmākāiš
azdēbišcā uštānāišcā yazamaidē; tēm ašāunṅam frauuašīš narāmācā nāi-
rināmācā yazamaidē.
- 4 Ašēm at vahištēm yazamaidē, hiiat sraēštēm, hiiat spēntēm, <hiiat>¹⁵⁹
aməšēm, hiiat raocōṅhuuat, hiiat vīspā.vohū;
- 5 Vohucā Manō yazamaidē, Vohucā Xšaθrēm, Vaṅṅhīmcā Daēnām,
Vaṅṅhīmcā Fəratūm, Vaṅṅhīmcā Ārmaitīm.

156 [] West

157 s v: nā m h

158 huuarō m h, -ə H: auuarō s G

159 < > West

Yasna 38

- 1/2 imam āt Zəm Gənābīš haṭrā yazamaidē: yā nā baraitī yāscā tōi gēnā, Ahurā Mazdā, ašāṭ hacā vairiā, tā yazamaidē, (2) Ižā Yaoštaiiō Fraštaiiō Ārmataiō. vaṅhīm ābīš Ašīm, vaṅhīm Īšəm, vaṅhīm Āzūitīm, vaṅhīm Frastīm, vaṅhīm Parəndīm yazamaidē.
- 3 Apō at yazamaidē maēkaiiantīšcā hōbuuantīšcā, frauuazaṅhō Ahurānīš Ahurahiā hauuapaṅhā. huṛəṭvāscā vā huuōγzavāscā hūšnāṭrāscā ubōi-biā ahubiiā cagəmə.
- 4 ūitī, yā vō, vaṅhīš, Ahurō Mazdā nāmam dadāt, vaṅhudā hiiat vā dadāt, tāiš vā yazamaidē, tāiš friiāmahī, tāiš nəmaxiiāmahī, tāiš išūidiiāmahī.
- 5 apascā vā azīscā vā māterāšcā vā, agəniā drigudāiiaṅhō vīspō.paitīš ā.uuaocāmā, vahištā, sraēštā. auuā vō, vaṅhīš, rātōiš darəgō.bāzauš nāšū paitī, viiādā, paitī.səṇdā, mātarō jītaiiō.

Yasna 39

- 1/2 iṭā at yazamaidē gəuš uruuānəmcā tašānəmcā; ahmākəṅg āt urunō pasukanəmcā, yōi nā jīiṣəṇtī, yaēibiiāscā tōi ā, yaēcā aēibiiō ā aṅhən, (2) daitikanəmcā aidiiūnam hiiat urunō yazamaidē. ašāunam āt urunō yazamaidē, kudō.zātanəmcīt, narəmcā nāirinəmcā, yaēšam vahehīš daēnā vanaiṇtī vā vəṅghən vā vaonarə vā.
- 3 at iṭā yazamaidē vaṅhūšcā it vaṅhīšcā it, spəṇtəṅg aməšəṅg, yauuaējiiō yauuaēsuuō, yōi vaṅhəuš ā manəṅhō šīieṇtī, yāscā ūitī.
- 4 yaṭā tū ī, Ahurā Mazdā, məṅghācā vaocascā dāscā varəšcā, yā vohū, aṭā tōi dadəmahī, aṭā cīšmahī, aṭā vā āiš yazamaidē, aṭā nəmaxiiāmahī, aṭā išūidiiāmahī vā, Mazdā Ahurā.
- 5 vaṅhəuš x'aētəuš x'aētātā, vaṅhəuš ašahiā vā pairi.jasāmaidē, vaṅhuiā fsəratuuō, vaṅhuiā ārmatōiš.

Yasna 40

- 1/2 āhū at paitī adāhū, Mazdā Ahurā, mazdāmcā būiricā kərəšuuā: rāitī tōi xrapaitī, ahmat hiiat aibī. hiiat mīzdəm †mauuaiṭəm¹⁶⁰ fra.dadaṭā daēnā-biiō, Mazdā Ahurā, (2) ahiiā huuō nē dāidī ahmāicā ahuiē manāxiāicā: taṭ ahiiā, yā taṭ upā.jamiiāmā, tauuacā haxəmə Ašaxiiācā vīspāi yauuē.

---

160 mauuaiṭəm D: mauuaēṭəm m C F v: mauuaiṭīm Geldner

- 3 dāidī aṭ nərəš, Mazdā Ahurā, aṣāunō aṣa.cinaṅhō, aidiiūš vāstriiōṅg, darə-
gāi īziīai bəzuuaitē haxmainē ahmaibiiā ahmā.rafənaṅhō.
- 4 aṭā xʼaētuš,¹⁶¹ aṭā vərəzənā, aṭā haxəmaṃ xiiāṭ, yāiš hišcamaidē; aṭā vō
utā xiiāmā, Mazdā Ahurā, aṣauuanō ərəšiiā¹⁶² ištəm rāitī.

Yasna 41

- 1 stūtō, garō, vahmōṅg Ahurāi Mazdāi Aṣāicā vahištāi dadəmahicā cīšmahicā
ā.cā [ā]vaədaiiamahī.
- 2 vohū xšaṭrəm tōi, Mazdā Ahurā, apaēmā vīspāi yauuē: huxšaṭras.tū nō, nā
vā nāiri vā, xšaētā ubōiiō aṅhuuō, hāṭaṃ hudāstəmā.
- 3 humāim ʋβā, īzīm, yazatəm, aṣaṅhācim dadəmaidē. aṭā tū nō gaiiascā
astəntāscā xiiā ubōiiō aṅhuuō, hāṭaṃ hudāstəmā.
- 4 hanaēmācā zaēmācā, Mazdā Ahurā, ʋβahmī rafənahī darəgāiiāu; aēšācā
ʋβā əmauuantascā buiiāmā, rapōišcā tū nō darəgəmcā uštācā, hāṭaṃ hu-
dāstəmā.
- 5/6 ʋβōi staotarascā maṭranascā, Ahurā Mazdā, aogəmadaēcā usmahicā vīsā-
madaēcā. hiiāṭ miždəm ṭmauuaiṭəm fra.dadaṭā daənābiiō, Mazdā Ahurā,
(6) ahiiā huuō nō dāidī ahmāicā ahuiē manaxiiāicā: taṭ ahiiā, yā taṭ
upā.jamiiāmā, tauuacā haxəmə Aṣaxiiācā vīspāi yauuē.

161 xʼaētuš *A E*: -tūš *B h v*: xāetəuš *F*

162 ərəšuuā *dett*.

